

DIMENSI DAN **SPEKTRUM** *Pengurusan* *Islam*

disunting oleh
ZULKEFLI AINI
ABDUL GHAFAR DON
ANUAR PUTEH

PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
BANGI • 2024
www.ukm.my/penerbit

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
www.ukm.my/penerbit
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA /
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA /
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli / *Membership No.* 198302

Atur huruf oleh / *Typeset by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh / *Printed in Malaysia by*
PEWARIS GEMILANG SDN. BHD.
No. 27G, Jalan Putra 8, Taman Kajang Putra,
43000 Kajang, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA



Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia
Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia
ISBN 978-629-486-179-4

Kandungan

Prakata ... 9

- BAB 1 Fikrah Awal Pengurusan Islam ... 11
Zulkefli Aini, Abdul Ghafar Don & Anuar Puteh
- BAB 2 Konsep *al-Ihsan* dalam Pengurusan Organisasi Islam ... 18
Ahmad Irdha Mokhtar & Izzaty Ulya Munirah Abd Aziz
- BAB 3 Konsep '*Ubudiyyah* dalam Organisasi ... 36
*Razaliegh Muhammat @ Kawangit &
Nor Akrimi Haji Mohd Ali*
- BAB 4 Prinsip *al-Mas'uliyah* dalam Pengurusan
Hal Ehwal Islam (PHEI) ... 53
Abdul Ghafar Don & Samira Saad
- BAB 5 Konsep *Hifz al-Din* dalam Pengurusan Hotel
Patuh Syariah ... 73
*Mohammad Zulkifli Abdul Ghani & Noor Rashidah
Mohamad Ariffin*
- BAB 6 Konsep Amanah Penjagaan Harta (*Hifz al-Mal*) dalam
Pengurusan Islam dari Sudut *Maqasid al-Syari'ah* ... 86
Ahmad Irdha Mokhtar & Andi Mohamad Zulkhairi Muhamad

- BAB 7 Penerapan Elemen *al-Hikmah* terhadap Pengurusan Dakwah Saudara Baru Menerusi Organisasi Islam ... 101
Mohd Jainudin Mohd Peran, Razaleigh Muhamat @ Kawangit, Abdul Ghafar Don & Zukefli Aini
- BAB 8 Pengurusan Dakwah Rasulullah SAW dalam Mempersaudarakan Masyarakat Majmuk di Madinah ... 114
Anuar Puteh & Nur Shahirah Amelia Mat Rohani
- BAB 9 Proses Pengurusan Dakwah dalam Peristiwa Perjanjian Hudaibiyyah ... 125
Zulkefli Aini & Faiz Abdul Rahim
- BAB 10 Pengurusan Sistem Zakat pada Zaman Khalifah ‘Umar bin al-Khattab ... 140
Hasanah Abdul Khafidz & Wan Sofiah Wan Ahmad
- BAB 11 Kepimpinan dan Pencapaian Tadbir Urus ‘Umar bin al-Khattab ... 154
Nor Shaidayani Samah, Abdul Ghafar Don & Ahmad Irdha Mokhtar
- BAB 12 Tadbir Urus Baik dalam Pemerintahan Khalifah ‘Umar bin ‘Abd al-‘Aziz (99-101H/717-720M) ... 165
Abdul Ghafar Don, Anuar Puteh & Zulhelman Roslan
- BAB 13 Pengimarahkan Masjid Berdasarkan Proses-proses Pengurusan Islam ... 181
Razaleigh Muhamat @ Kawangit & Nurul Dalilah Yahaya

BAB 14	Penerapan Konsep AIDA dalam Pengurusan Masjid ...	195
	<i>Zulkefli Aini & Zainudin Yusof</i>	
BAB 15	Pengurusan Konflik dalam Organisasi Menurut Islam ...	206
	<i>Zulkefli Aini, Anuar Puteh, Abdul Ghafar Don & Fikhry Hakim Fadzilullah</i>	
	<i>Rujukan ...</i>	221
	<i>Senarai Penyumbang ...</i>	239
	<i>Indeks ...</i>	243

Prakata

Dengan Nama Allah Yang Maha Pemurah lagi Maha Penyayang, kami lafazkan kalimah tahmid dan syukur ke hadrat Ilahi *Rabb al-Jalil*, serta Salawat dan Salam kepada Junjungan Nabi Muhammad SAW, kerana memungkinkkan buku suntingan yang bertajuk “Dimensi dan Spektrum Pengurusan Islam” ini dapat diterbitkan. Penulisan dan penerbitan buku ini adalah bertujuan untuk memenuhi keperluan minda dan rohani pembaca terutama yang menekuni bidang pengurusan daripada perspektif Islam. Walaupun buku-buku dalam bidang pengurusan Islam sudah berada banyak di persada pasaran yang meliputi pelbagai dimensi dan pendekatan, namun buku ini adalah untuk memberikan nilai tambah kepada proses islamisasi ilmu pengurusan yang telah diusahakan oleh para ilmuan Islam sebelum ini. Melalui gagasan dan konsep serta nilai penting dalam agama Islam, ia dapat diterapkan dalam kerangka disiplin ilmu pengurusan. Apa yang menariknya buku ini adalah menggabungkan konsep dan prinsip asasi dalam Islam dengan amalan dan proses pengurusan. Ia juga kesepaduan antara elemen konseptual dengan operasional yang digarap melalui perbincangan dalam pengurusan organisasi dan institusi Islam serta kupasan daripada perspektif sirah dan sejarah Islam.

Buku ini merupakan himpunan kertas kerja Bicara Siswazah Pengurusan dan Kepimpinan Islam di bawah kursus PPPQ 6433, hasil penyelidikan di bawah geran PP-2020-006 dan geran PP-2023-004 yang melibatkan pembangunan dan pengurusan dakwah dalam masyarakat majmuk di Malaysia. Penulis dengan rendah diri menitipkan penghargaan kepada UKM yang memberikan dana penerbitan buku di bawah kod DBP-2023-133 dan pihak-pihak berkepentingan dalam menjayakan penyelidikan yang dijalankan seperti Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS) dan Pertubuhan Penyebaran Islam Antarabangsa (IPSI) Pulau

Pinang. Semoga buku ini menjadi amal jariah penulis yang boleh dimanfaatkan oleh penuntut ilmu, pengurus dan pentadbir organisasi atau institusi serta pendakwah dalam pelbagai bidang. Kepada Allah SWT kami meletakkan sandaran dan tawakkal.

Zulkefli Aini

Abdul Ghafar Don

Anuar Puteh